

Weel L. 36 (H.)

1. a-stê hu.nder of ty.te ênsto.atfo.gel zi.n zan zê ba.ŋ
2. min kamêr.ɔt istê blumê go.ən gi.tŋ | kamêrø.j | bly.mkəs
3. te.gewo.rêX spmêzê ale.nəX mō.r met mēsines | wœrtêr met dē mēsīn gēsponŋ |
4. spa.jēn is zwō.r vērêk | lastêX |
5. updasXip kregêzê vœrsXamêlt bro.əwt (krigêzê is teg. t.) | si'to = dadelijk |
6. dē tīmerman hêdēn splintêr mdê vjêr
7. dêsXipêr lèktê zix dē lpenaf
8. mdifabriċ is nīks bēzandêrs tē zi:ən
9. kumis hi:êr mēndêlêkê | kum e.jis hi:êr is vriendelijk |
10. kastêla.in lapōns of du ons fi:êr glê.s bi:êr (meestal naam van caféhouder gezegd) | ba.s = chef | dutêr mi mōr dri van = geef er mij maar drie van | pœtjŋ | êmœtjê = een maatje | ên halêfo.r t klō.rê = 4 dl. |
11. brêŋ ons mō.r t wê kilo. mœrêlê (vroeger fi.r pōnt) | masekêrsê | krieken zijn onbekend
12. zê hêmŋ misin vê.ivŋ en vi.vŋ - ook mififman dri litêr vin upXêzō.pp | upXêdrupkŋ |
13. hê.j vœldêr min metê knapêl up (dreigen -) | ên sXur = een onweersbui |
14. ik hêpsenkne.j gœzi:ən (kne.jês is meerv.)
15. vastênō.vênt vœrt ni fê.l mir gœvi.r.t | zê hōlŋ gin vastpō.vênt ook vasênō.vênt me.êr | kerêmes hōlŋ |
16. ikban blij dakni mēdêr metXêgō.ən ban
17. ik het ni Xêdō.ən juŋ
18. vi hetXêdō.ən - dēndō.êr a.nkamp | dō.r hejama.n = daar komt hij aan |
19. spm - spmêwip (mv. spmêwipŋ) - spmja.gêr
20. pēt - mats - baŋ - bēnā.wt - - - wê.i (meerv. wê.ijes) | ytêrwe.r.t | - padestui. (meerv. padesty.l | hêX - kikfœrs (meerv. kikfœrs) - spanêvo.gel en vlmdêr
21. di ke.əl mikalês ophōl | dēn ke.əl sterk aanwijzend) | hê.j mik is teg. t. | antry.zi. makŋ ook als er bij geslagen wordt |
22. iksalō.w kralêkês lapŋ of ge.vŋ (kralê zijn grote)
23. êjelant lat fêl ôldêsXê.pp avbrê.kŋ
24. hê.jis vrôgêr is zênke.êr gêbê.tŋ | hō.nt |
25. gevmenis twe.i brê.jêstê.n - brêjêrê - dēn brêstê
26. da (stan)be.lt stêtêr nit me.r
27. dēn man hetjō. ênlê.vēn azênprims | hetjō.jō. een versterking |
28. dēndy.vêl isnit in en mdēn hēmêl gêblê.vŋ (strikers gewone woord voor lucifers ook) | strik-zwê.vêls |
29. dê sXō.əlbla.gŋ zā metêms.istêr nō.(r) dēzê.j gēwês | wō.r banzê hengēwês | ik ban - zê zan |
30. iċanikvumê vardaklō.r ban | ik het mēnpak of mēn kle.êt (= jurk) vê.rêX gêkōX = ik heb een confectiepak of -jurk gekocht |
31. dê be.s (ouderwets) en dê be.stê zupŋ ook slubêrê gra.X linzō.tmê.l
32. hê.j kani gon êrêbê.iê - hê.j het mdê ke.l | pin mdêkê.l - mtlif - mdêkōp - mdêbat = botten |
33. ma.kis ênstel mdēn bêsēm | dēn = aanwijzend; wordt met nadruk uitgesproken |
34. nê. mêtêkêgêls vœrtnime.r gêspœlt | zê spalŋ en spœlŋ |
35. hê.j ikhêbow altwêke.r gêru.pp
36. dēnpe.r is nōX ni rip - dê pitê zanōX wit - ook dêr zitê nōX witêpitê in
37. zêzan nœrt lant | lant = weiland | dêrōX stê.t Xut mtiet |
38. zê hêdam vant Xelt afXêhōlpp | zê hêdam êrs vœrval afXêhōlpp |
39. hê.j - of dēn briget niwit | hê.j zalt ni wit brêŋŋ |
40. zistê hêlêfanœ.r mēlêkwit
41. dē man mœt farzin vrō.uw oċkumê (wif is plat)
42. tīs Xêvêr.lêk mdênôldênisêl tē zwêmp | mdê sXêldê |
43. hê.i het fê.l prœ.tjês amdatê zœvêl mans is | stêrêk | prœ.tjês ma.kêr | andemul |
44. vê.j en vli (vroeger) motŋ dō.r dê hêlêfan hêmŋ en gili dê andêrê hêlêf | da hê gili |
45. hêlêp min dabêt is upbō.rŋ
46. dê metsêldêr iso vêt azên vâreċŋ en asmôdêr | aspek |
47. zê hêmŋ en hêbŋ gœwêt vit vitstê kon sprjŋ | zavis vêdŋ |
48. (meestal naam genoemd) zaidêmbō.m êntŋ (bō.əm is meerv.) (zijn geen boomkwekers)
49. du êrs dê lukŋ istu (lukŋ = luiken, blinden buiten) ook du êrs dê fimstêrs is tu | ra.mŋ = rutŋ met omlijsting |
50. tœgmtê lœ.jŋ vârdê vrōXkêrêk - dê la.tê kêrêk - tlof
51. bēdêsprê.i en bêtspêrê.i - kikêrdri. - vœrsprê.iŋ en amsprê.iŋ (van een bed) - y.tsprê.iŋ - rœntfartêlê - y.tbêrê.iê - klō.êr ma.kŋ - mistrê.jŋ - êmbôteram sme.rŋ | ên snê.iŋ brô.êt | bôter | kēŋ = karnen | | dikœp = eerste stadium in ontwikkeling v. e. kikvors |
52. di vrō.uw het dê hêr lœ.têsniŋ (van lang tot kort)
53. zin va.dêr hetam zêsjo.r nadesXō.əl lotêgō.ən
54. ik hêbêtam afXêrō.jŋ amzola.t lant va.têr tē lo.pp of tēgō.ê
55. grizêmo.lŋ zij hir mdêgigênt ook mdêstre.k ni me.r
56. êrdêpœt en potŋ zanifal vœrt | kœlsê zjŋ grijs met blauw |
57. dêsXi.têr stêt bij dēn vŋ - dēn hert (ook voor tegenwoordige exemplaren bv. v.lihe.r.t |
58. ime.r.t izet nōX tē kolt amtê katsêln en katsêbalŋ
59. vmi okni.t dadēn kē.rs hêldêr sXint | nivō.r | vō.r of nit |
60. hij trôkêt pêt bij ook andêstart | dê pe.r = de paarden | brjdnês |
61. vrôgêr kwamdêgili hi.êr idêr jō.r oċtê kērêmas
62. dê pō.têr zê.i dadonzēn livēn hê.r volmaktis (zê.it is teg. t.)
63. grj ook ij zagŋ mœvel mōr ij zê.iēn nīks tegemin | ij heptmœvel gœzi:ən |
64. dê zwa.lêwŋ kump zō. vœram
65. goj vanda.X ni ka.tŋ

66. æ.təzok ook zij ok Xra.X kə.s
67. hɪj hetəmo.tər kəpət - hɪj kə.ni vijer - hɪj zɪt fas - hɪj lə.it mdəgra.f
68. tɪs hɛ.it Xəwəs vanda.X əntɪzən mo.ʒən.ə.vənt
69. dɑjɑnskə lɑp upblə.tə vut
70. dən kən is Xəbɑstɪn ook dərɪzən bɑrs mdəkən
71. ɪk vəl dətəm brɪ.vənbo.ʒ əm brɪf brəX
72. ɪk hɛpɪn ant hɑt | mɪn hɑt dy.tse.ər |
73. ɪkən ni mɪzɑkə ɑXtərwətse mɪmsɪ ɑmgo.ən
74. nɔ. tsXɔftɪn spɑnnɪ wət pɛ.rɪt mdənɪʒə kɑr ook dunwətpe.rɪt mdənɪʒə kɑr | spɑnnɪ wət pɛ.rɪt ɑm |
75. ɪkhebəm brɪʒə kɔ.rɪtse vɑn vɑrdəmɪdɛX ɑl of vɑnɑf də vɔrmɪdɛX
76. də zo.ən vɑndəkɔ.nɪŋ ɪzok sɑldɔ.t Xəwəs | də ʒɪŋ vɑn ɪdɛr ɑndɛr | kɔ.nɪmsXɪtɪn |
77. vɛtɪ hɪr ɡɪn rɑtmɑ.kər | vɔ.nɪ | də stɛtkɑr - də ho.ɡəkɑr |
78. dɪ ro.ʒn hɛbɪn lɑʒə dɛərn
79. ɪkXələftɛr ɡɪn blɪksəm vɑn | nɪks | ənvɔ.ɪrt
80. də klɛ.ɪnə vɑsdɔ.ət fɑrt Xədəpt vɑs | kɪndɛr |
81. tɪlɑptɑm ytə ɔ.əɡɪ ɛno.rɪn | supɔ.ɡɪn |
82. ɔ.r dɛ.rntɪʒə ɪs mɛdɛn kɛərəfɪkɪf mɑntɪn nɔ.t bɔs Xəgo.ən ɑm brɑmɛls tɛ plɑkɪ
83. dɔ.r ɪzən spɔrtɛl y.tɛlɛ.ər | də spɔrt ɪs meerv. |
84. hɛ.ɪ stɛktə lɔs (= hɪj bɛɡɔn hɑrd tɛ schreeuven) ook hɛ.ɪ zɛtə ɛn kɛ.əlɪp ook hɛ.ɪ krɛ.ɪstə | ʒɑŋkɪ - blɛ.rɪn - brɑlɪn ʒɪjɪn plɑt | ɡrɪnɪ - sXrɛ.ɪən = hui-len |
85. də mɪzse zoXtɪ nɪksɑndɛrs ɑsXɛlt - ook də lɔ.ɪ zoXtɪn dɛrɑlɛ.n bɛ.tɛr vɑntəvɔrn | rɪk = rɪjk, rɪjkdom - |
86. zə hɛbɪn ɛndrɔ.ɡɛ kɛ.əl of mɔnt fɑndɛndɔɛs
87. dən vɛX slɪmɔrt ook drɛ.ʒt - tɪs ɛnhɛ.l ɛntɑm ook tɪzən ɑmvɛX | dɛvɛX upfɛ.ɪfɛ.rɪ |
88. ɪkɔX mɪn vɑr də klɛ.ɪnɪ ɛn klɛ.ɪnə trum | trumɑlkə vɔor kɔekjɛs |
89. də ɡɛ.ɪtəmbuk - ook də sɪkəmbuk ɛn dɛm buk ɪs kəpət Xəgo.ən - hɛ.ɪ ɪs Xɛstɪkt mɛn kɛs
90. zɑn vɛfɪn of lɪ.tɪjɪn vɑskɔrt mɔXɔt | ɛn kɛrt lɪtɪj - m kɛtɪn = ɪnkɔrtɛn |
91. mɛdɛXɑm ɪzət nɔɡt bɛs
92. ɛnsXɑtɛr mut Xɔ:t kɔənnɪ lu.rn ook rɪXtɪn
93. ʒɪ.ʒ ɪs vɔr mɛn hu:t ɪs ook ʒy.k mɪn hu:t ɪs
94. ɪkɛvɪnɪ vɔkɑm ʒy.kɪn mət
95. ɛn ku.əlɛ ook kɔlə (= koudɛ) kɛldɛr ɪsXɔ:t fɑrt bɪr
96. ɪkmɔs ɔsɛblɔt drɪŋkɪ ɑm bɪʒtə kumɪn | ɑ.nɛ kumɑ = dɪk tɛ wɔrdɛn | ook ɑm up krɑXtɛkumɪn
97. ɪk mət tu.r mɛdɛstɑl krɔɛjɪn | upɪdɛ.əl |
98. mɪn of mɛn brɪ:r vɑsmɪ.ʒ
99. dɛmɛləkbɔ.r mət vɪt rɔnt
100. dɪ kɛnɛmɛlək ɪs dɑnɛnzɔ:r - lɑjɑm mɔvɛrɑm
101. vɪj ʒɔlɪn dɛnɪpɑt mɛny:r vɔl kɔənnɪ hɛbɪn | pɑt = wɑtɛrput | kul = ɡɑt |
102. dɛr vɪlt nɪks upɑm ɑ.nɛtə mɛrɛkɪn - a) hɪj ɪsɛkɪ:r b) sɛkɪ:r vɛrɛk
103. hɪj kɑmt of ɪsnɔ.ɪt ɛn tɛltɛlɑ.t | ɛmɛny.t |
104. mɪtɑ.lɪjɪn hɛj vɪrspɪjɛndə bɛrɡɪn | spɪjɪn = ʒɪX ɔ.vɛrɡɛ.vɪn = kɔtsn - spɪjɪn ook spɛkɛsɛl vɛr-wɪjɛrdɛn |
105. dɛərəvɪj dɔ.r up tɛ dɔwɪn ook dɛərəvɪ
106. m kɛpɛl (= Keppel) hɛbɪn zə ɛnstɑk ytə brɑX ɛvɑ.rn | vɑ.rn mɛt kɑr, wɑɡɛn, mɛt fɪɛts, ɑuto rɪjɪn | vɑrlo.ən = rɪjloɔn (stɔnd ɪn dɛ ɑdvertɛntɪɛ
- v. d. melkfabriek) |
107. ɛj mət ɔns fɛəlɪn ɪs kumɪn ʒɪn
108. hɛ.ɪ ɪs fɑn lɔ.vɪn ɡɔkumɪn mɛdɛn ɡujɛtɑs fɔlɡɛlt | knɪp |
109. dɪdɔ.r ɪs fɑn by.kɛnhɔlt (ɡɛmɑ.kt) | ɛm by.k | dɛm by.k = dɛ buɪk |
110. ɛngɛtrɔ.ɑwdɛ vrɔ.ɑw mət kɔənnɪ nɛ.ʒɪn
111. ɪk hɛpɪrɪr ɡrɛsXɛzɑ.ʒt mɔrt sɔ.ət vɑslɛX
112. dɛmbrɔ.uwɛr zɛ.ɪt dɑtnɔX tɛdy.rɪs ɑmtɛ bɔ.uwɪn (ploegɛn ɪs ook bɔ.uwɪn)
113. bɑ.kɪn - ɪk bɑk - ɡɪj bɑk - hɪj bɑk(t) -bɑkt hɪj ɛn bɑktɛ - vɪj bɑkɪ - ɪk bɑktɛ - ɡɪj ɛn ɪj bɑktɛ (Berendsen) - vɪj bɑkɪn - vɪj hɛbɪn ɡɛbɑkɪn
114. bɪ.ʒɪn - ɪk bɪ.ʒ - ɡɪj bɪt - hɛ.ʒ bɪt - vɛj bɪ.ʒɪn - bɪ.ʒɪn vɛ.ʒ - ɪk bɔ.ʒ - ɪk hɛp Xəbɔ.ʒɪn - bɔ.ʒɪn zə ɔ.k | hɛbɪn zə ɔk Xəbɔ.ʒɪn ɛn ɡɛbɔ.ʒɪn (Berendsen)
115. tɪs klɛ.ɪn mɔr fɛ.ɪn | ɛn fɪ.n kɪntɪʒə - ɛn fɪ.nɛ - fɪ.n zɑlt |
116. ɡɛ ɛn ɛ.ʒ kɑnt hɪ:ər upɪtə mɛrɛk ɛ.ɪər krɪɡɪn
117. hɛ.ʒ hɛtXɛzɛ.ɪt dɑtɑ ɑmɪn zɑldɛjɪkɪn
118. dɛmɛ.ɪt zɛ.ɪ dɑtɛɡɛlɪk hɑt
119. dɛrwɑzɪn vɪ.f ɛn vɛ.ɪf prɪ.ʒɪn (vɛ.ɪf vɑn E. Heems-kerk) | tɛprɪ.ʒɪn |
120. ɔndɛr dɛnɛ.ɪk ɪɡvɔɛl ɛ.ɪkɛls
121. tvɑ.tɛr zɑl dɑ.lɛk Xɔn kɔ.kɪn - tkɔ.kɑl | tkɔkɔ.ɔ | ɪkumɪsɪtɔ. = ɪk kɔm dɑdɛlɪjk |
122. thɔɛ.ʒ ɪsnɔXrɪm - tɪsɪnt Xɛmɛ.ʒt
123. mɑ.ʒɛnɛ.zə mɑ.kɪzə mɛtɛn ɛ.ɪərɔ.ʒɛr
124. dɑ bɔmpkɛ zɑl dɔ.r ni ɡɛmɑkɛlɪk ɡrɔɛ.ʒɪn of slɛX vɑsɪn (dɪt bɛtɛr)
125. dɛpɪstɔ.ər hɛt Xɪjɔwɪn | hɛ.ro.m |
126. ɔnsɔldɛ hɪ.s ɪsɑfXɛbrɑnt (m.v. dɛ ɑldɛ ook ɑlɛhɪs)
127. dɛ mɛlək spɔɛ.yt ytɛt Xɪ.ɛ vɑndɛku | vɑntbɛ.s |
128. dɛ kɛɛstɛr lɛ.ʒt - ɛn krɪs - dɛ krɪ.ʒɪn | thɑ.ɡɛl-krɪ.s stɑt ɪn dɛ vɛldɛn, ɛr wɔrdt ɛɛn pɔrɛssɪɛ lɑngs ɡɛhɔudɛn |
129. dɛ bɔ.əm vɑndɛ krɔɛ.ʒwɑ.ɡɪn by.ɡɪn dɑrdɛ vrɑXt
130. dɛ bɑ.ɪjɛ mufɛ kwɑmp nɔbɪ.tɪn of dɛry.t | prɪ.sɪn wɛrd ɛr vroegɛr ɡɛzɛɡd | dɛ.ɪtsɛrs |
131. zə hɛbɛnɑm bɔnt ɛn blɔ:w ɡɛslɑ.ɡɪn
132. dɛ sɔ.ɪs ɪzɛmbɪtɪjɪn dɑn - flɔ.w | dɛ sɔ.ʌskum |
133. dɛr lɛ.ɪt ɛnpɑk sɛn.ʒ | tsɛn.ʒt |
134. dɑs lɑj hɛ.r dɑkɔ.w ɡɛzɪ:n hɛp | ɛn ɛ.uwɛXhɛ.ɪt
135. dɛrɛkɑm (= Doetinchem) vɛt nɔ.w hɛlnɪ.ʒ of vɑnɪjɛs ɔpXɛbɔ.uwt | stɑt |
136. dɔm - ɪk duwɛt - ɪj ɛn ɡɪj duwɛt - hɪj du.wɛt - vɪj du.nɪt - ɪlɪ duwɛt - ʒɪj du.wɛt - ɪk dɛ.ɪjɛt - ɪj dɛ.ɪjɛt - ɪlɪ dɛ.ɪjɛt - zɛ.ɪ dɛ.ɪjɛnɛt - dɛ.ʒ ɪkɪtɑ (meer hɛkɪtɑ Xɛdɔ.ən) - dɛjɛt mɔr - dɛ.ɛjɛzɛt mɔr
137. dɔ.pɪ - dɔ.pkɛ.tɪjɪn - dɔ.pfɔnt - dɛ sɑldɔ.tɪn
138. dɔɛɪn - hɪj dɔɛs - hɪj dɔɛstɛ - hɛ.ɪ hɛt Xɛdɛst
139. bɪndɪn ɛn bɪnɪ - ɪk bɪn - ɛ.ʒ bɪnt - hɛ.ʒ bɪnt - vɪj bɪnɪ - ɪlɪ ook ɡɪlɪ bɪnt - ʒɪj bɪndɪn - bɪntɛ - bɔntɛ - ɪk hɛp Xəbɔndɪn | hɛtɛ ɡɛbɔndɪn = hɛɛft hɪj ɡɛbɔndɛn |
140. Locale landmɑtɛn : ɛn ruj = 4 trɑt ɪn hɛt vɛr-kɑnt - ɛmɛrɛɡɔ = 600 rujɪn - ɛmbɑndɛr = 700 rujɪn = 1 hɑ
141. Locale wɑtɛrnɑmɛn : dɛ vɛtɛrɪj (= ɡrɛns v.d. gɛmɛɛntɛ Bɛrg ɛn Wɛhl). Dɛzɛ loopt nɑɑr dɛ bɛ.vɔmɛ.r dɪɛ mɛt dɛ dɪdɑmsɛ vɛtɛrɪj sɑmɛn kɔmt ɛn nɑɑr dɛ Oudɛ IJɛsɛl ɡɑɑt - dɛ lɛ.ɪɡrɑ.f brɛngt wɑtɛr nɑɑr dɛ vɛtɛrɪj

De naam van deze plaats in haar eigen dialect is **ve.1**

De inwoners heten **ve.lse** en **ve.lse lø.j**

Geen bijnaam bekend.

Aantal inwoners van het dorp Weel = 4.300 inw.

Taaltoestand : Gedeelten van de plaats : **tdarəp** - **də hɛ.ikant** - **də kle.inə hɛ.idə** - **ɑxtərve.1** (Nieuw Weel) - **kle.in darəp** - **tme.zənbruk** - **tve.lse bruk** - **də planta.gə** - **tfe.n** - **thəndəndərəp**. Er is geen verschil in dialect in de verschillende gedeelten. Alle bewoners kennen het dialect en spreken het onder elkaar. Sommige vermijden de meest afwijkende klanken.

Middelen van bestaan : Vroeger alleen landbouw en veeteelt ; toen gingen enkele arbeiders in Duitsland werken en op steenfabrieken in de omgeving. Voor 1900 was er al een zuivelfabriek in Weel. Tegenwoordig is er een confectiefabriekje, veel arbeiders gaan in Doetinchem en Arnhem werken.

Zegslieden : 1. Elisabeth Heemskerk ; 56 j. ; geb. te Weel ; onderwijzeres ; heeft hier altijd gewoond ; V. van Weel, M. van Zoeterwoude. Spreekt buiten de school dialect.

2. Johanna Heemskerk, zuster van 1 ; 56 j. ; zonder beroep ; heeft hier altijd gewoond ; V. en M. als bij 1. Spreekt in Weel dialect.

3. Gerardus Theodorus Veenes ; 60 j. ; hier geb. ; boer ; heeft hier altijd gewoond ; V. en M. van hier ; spreekt altijd Weels.

4. Gerardus Heemskerk, broer van 1 ; 52 j. ; hier geb. ; directeur zuivelfabriek ; bijna zijn hele leven hier gewoond. Spreekt in Weel dialect.

5. Bernardus Berendsen ; 64 j. ; hier geb. ; administrateur ; heeft hier altijd gewoond ; V. van Weel, M. van Herveld. Spreekt gewoonlijk Weels.